

АНГЛІЙСЬКА ЗООМОРФНА МЕТАФОРА В МОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ

У сучасних лінгвістичних дослідженнях, в яких представлені різноманітні аспекти відображення людського фактору в мові, дуже важливим стало звернення до метафори, особливо до зооморфної метафори, яка характеризує людину на основі різних образів. Царство тварин, як фрагмент реального світу, виступає могутнім ініціюючим фактором створення вторинної образної картини світу. Номени тварин вже неодноразово ставали об'єктом вивчення з погляду їх метафоричного емотивного переосмислення. Вони являють собою цінний матеріал як для вивчення особливостей зооморфної метафори, так і для дослідження конотативних значень.

Зооморфізми або зооморфні образи можна визначити як вторинні номінації назв тварин (зоонімів), які використовуються для образної характеристики людини. Зооморфізми асоціюються з культурно-національними еталонами, стереотипами, які при використанні в мовленні відтворюють характерний для тієї чи іншої лінгвокультурної спільноти менталітет, в тому числі й з гендерними еталонами та стереотипами.

У загальному шарі зооморфізмів та мовних одиниць із зооморфним компонентом можна виділити три групи. Критерієм даної класифікації слугує ступінь схожості – відмінності в уявленні мовної картини світу. Одиниці першої групи передають універсальні для всіх мов значення за допомогою однакових зооморфічних образів. Одиниці цієї групи підрозділяються за етимологією на біблеїзми, стійкі вирази, які прийшли з латинських і давньогрецьких текстів, запозичення з байок Езопа: *the lion's mouth* – «небезпечне місце», *the golden calf* – «влада грошей», *багатство* тощо. Друга група – це одиниці, які представляють подібні сюжети за допомогою неоднакових зооморфічних образів. Серед них виділяються такі значеннєві шари: ставлення до праці, до проблеми життєвих переваг, а також уявлення таких понять, як лінощі – неробство, брехня – фантазія та інше: *gavi ловити*, *to shoe the goose* – «байдикувати, займатися дурницями» тощо. Третя група одиниць виражає унікальний, національно-специфічний зміст. Національно-культурна семантика відображається у лексичних одиницях, етимологічно висхідних до прецедентних текстів, серед яких пріоритет надається байкам, художнім творам: *scotch the snake not kill it* – «тимчасово знешкодити ворога», *as mad as a March hare* – «божевільний» тощо.

Національна специфіка зооморфних одиниць проявляється в різноманітних пріоритетах людської діяльності, властивостей характеру, особистісні якості чоловіків і жінок, яким надається перевага або які засуджуються в різних лінгвокультурах, а також в тому, що одній і тій же тварині можуть приписуватися різні людські якості, або різні тварини можуть бути «носіями» однієї й тієї ж якості. Джерелами національно-специфічних особливостей зооморфних одиниць можуть слугувати відмінності тваринного світу, особливості життєвого устрою, характеру трудової діяльності, системи цінностей, історичних умов формування мови певного етносу та інше.

Необхідно зауважити, що національно-мовна картина світу виступає особливим феноменом, який породжується взаємодією колективної мовної свідомості, реального світу і мови. В лексичному значенні зоонімів, як одних із елементів цілісної картини світу, особливу роль грають конотації. За допомогою конотацій передаються емоційно-оцінювальні відомості про навколишній світ, і уособлюється національно-культурна особливість лексичних одиниць. Виявлення конотативних особливостей зоонімів допомагає позначити специфіку даної лексики, її конструктивне призначення в мовній картині світу.